

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 639/2012-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. decembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. I. P., K., zastúpeného advokátom JUDr. R. K., K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Krajského dopravného inšpektorátu Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach sp. zn. KRPZ-KE-KD12-P-164/2012 zo 6. septembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. I. P. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. novembra 2012 osobne doručená sťažnosť Mgr. I. P., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. R. K., K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Krajského dopravného inšpektorátu

Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach (ďalej len „krajský dopravný inšpektorát“) sp. zn. KRPZ-KE-KD12-P-164/2012 zo 6. septembra 2012 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľovi bolo 4. júla 2012 doručené rozhodnutie Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice, oddelenia cestnej premávky (ďalej len „okresný dopravný inšpektorát“), č. ORPZ-KE-ODII-287-006/2012 z 12. júna 2012, ktorým mu bola v zmysle § 91 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cestnej premávke“) uložená povinnosť podrobiť sa v lehote 2 mesiacov po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia preskúmaniu zdravotnej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla a predložiť závery výsledkov do 7 dní odo dňa podrobenia sa uvedenému preskúmaniu okresnému dopravnému inšpektorátu. Odvolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného dopravného inšpektorátu č. ORPZ-KE-ODII-287-006/2012 z 12. júna 2012 krajský dopravný inšpektorát napadnutým rozhodnutím zamietol a rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdil v súlade s § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správnom konaní“). Aj napriek tomu, že sťažovateľ bol v zmysle napadnutého rozhodnutia krajského dopravného inšpektorátu poučený, že toto rozhodnutie je v zmysle § 248 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) vylúčené zo súdneho preskúmavania, doručil žalobu o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia krajského dopravného inšpektorátu 16. novembra 2012 Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) a „z opatrnosti“ podal aj sťažnosť ústavnému súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti predovšetkým uvádza:

„Nakoľko z obsahu napadnutého rozhodnutia je bezpochyby zrejmé, že ním bola uložená sťažovateľovi povinnosť podrobiť sa preskúmaniu zdravotnej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla, a to bez toho, aby na to existoval akýkoľvek relevantný dôvod, sťažovateľ je toho názoru, že týmto rozhodnutím došlo k obmedzeniu nedotknuteľnosti

sťažovateľa, resp. došlo k zásahu do jeho telesnej integrity, súkromia, keďže je nútený podrobiť sa uloženej povinnosti.

Podľa ust. § 91 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, ak možno dôvodne predpokladať, že nastala zmena zdravotnej spôsobilosti alebo psychickej spôsobilosti držiteľa vodičského oprávnenia, najmä na základe oznámenia podľa § 90 ods. 3, orgán Policajného zboru rozhodne o preskúmaní zdravotnej spôsobilosti alebo psychickej spôsobilosti.

Podľa ust. § 86 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. zdravotnou spôsobilosťou sa rozumie telesná schopnosť a duševná schopnosť viesť motorové vozidlo.

Vychádzajúc z vyššie citovaných ustanovení je bezpochyby zrejmé, že na to, aby orgán Policajného zboru rozhodol o preskúmaní zdravotnej spôsobilosti musí existovať dôvodný predpoklad, pre ktorý u držiteľa vodičského oprávnenia nastala zmena zdravotnej spôsobilosti, teda zmena telesnej, prípadne duševnej schopnosti viesť motorové vozidlo... je zarážajúce, ako prvostupňový orgán, resp. porušovateľ mohli dospieť z záveru, že u sťažovateľa došlo k zmene zdravotnej spôsobilosti viesť motorové vozidlo, resp. z čoho vyvodili, že v prípade sťažovateľa existuje dôvodný predpoklad, že k takejto zmene došlo. Z jednotlivých potvrdení totiž vyplýva výlučne to, že sťažovateľ bol v uvedených časoch chorý, v dôsledku čoho sa nemohol riadne venovať svojim pracovným povinnostiam. Predmetné potvrdenia však vonkoncom nehovoria o druhe choroby, resp. o jej závažnosti, na základne čoho by teoreticky bolo možné dôvodne predpokladať, že u sťažovateľa došlo k zmene zdravotnej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla. Je preto vonkoncom nepochopiteľné na základe čoho mohol prvostupňový orgán, resp. porušovateľ dospieť k záveru, že u sťažovateľa existuje dôvodný predpoklad, že u neho došlo k zmene zdravotnej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla.

Okrem vyššie uvedeného je tiež nutné si uvedomiť, že vychádzajúc z vyššie citovaných ustanovení (ust. § 91 ods. 2; ust. § 86 ods. 1) pre rozhodnutie o nariadení preskúmania zdravotnej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla sa vyžaduje dôvodný predpoklad o tom, že došlo k zmene telesnej alebo duševnej schopnosti viesť motorové vozidlo. Základom je teda tá skutočnosť, aby u držiteľa vodičského oprávnenia došlo k takej zmene...

Nemôže ísť teda o akúkoľvek zmenu zdravotného stavu držiteľa vodičského oprávnenia, tak ako si to zrejme vysvetľuje prvostupňový orgán, resp. porušovateľ. V opačnom prípade by totiž preskúmanie zdravotnej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla mohol orgán Policajného zboru nariadiť každému držiteľovi vodičského oprávnenia, u ktorého by mal dôvodný predpoklad, že bol v istom období chorý, čo je vonkoncom absurdné.“

Podľa sťažovateľa „postup resp. rozhodnutie prvostupňového orgánu, resp. porušovateľa nebol vonkoncom v súlade s ust. § 91 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z. a bez akýchkoľvek pochybností je založený na svojvôli príslušných správnych orgánov. Rozhodnutie porušovateľa, resp. prvostupňového orgánu je preto rozhodnutím arbitrárnym.

Je vonkoncom neakceptovateľné, aby orgán Policajného zboru svojvoľne bez toho, aby mu takéto oprávnenie umožňoval príslušný právny predpis zasahoval výrazným spôsobom do práv sťažovateľa, a tým mu spôsoboval škodu na jeho právach. Porušovateľ postupoval, resp. rozhodol v priamom rozpore s čl. 16 ods. 1 Ústavy, nakoľko bez akéhokoľvek oprávnenia, v rozpore so zákonom obmedzil nedotknuteľnosť sťažovateľa, resp. zasiahol priamo do jeho telesnej integrity, súkromia, a sťažovateľ je v dôsledku tohto zásahu nútený podrobiť sa uloženej povinnosti.

Okrem vyššie uvedených skutočností je sťažovateľ toho názoru, že postupom, resp. rozhodnutím porušovateľa došlo tiež k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy, ktoré je priamo späté s ochranou osobnosti, teda s ochranou práv spätých s osobnosťou človeka a s jej rozvojom. Uloženie povinnosti podrobiť sa preskúmaniu zdravotnej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla považuje sťažovateľ za neoprávnený zásah do svojej ľudskej dôstojnosti, resp. svojej osobnej cti a týmto zásahom sa cíti byť vážne dotknutý. Je vonkoncom neakceptovateľné, aby orgán Policajného zboru zneužíval svoju právomoc a bez akéhokoľvek oprávnenia vyplývajúceho z príslušného právneho predpisu obmedzoval sťažovateľa, resp. mu zasahoval do jeho osobnostných práv. Zásahom môže byť pritom každý prejav inej fyzickej alebo právnickej osoby, ktorý sa svojim obsahom, formou a cieľom dotýka cti, prípadne dôstojnosti fyzickej osoby, pričom môže ísť tak o ústny, ako aj písomný prejav. Okrem vyššie uvedeného považuje sťažovateľ za

potrebné zdôrazniť, že postupom, resp. rozhodnutím porušovateľa došlo tiež k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy.

Podľa ust. § 91 ods. 7 zákona č. 8/2009 Z. z. náklady spojené s preskúšaním odbornej spôsobilosti, s preskúmaním zdravotnej spôsobilosti, s preskúmaním psychickej spôsobilosti, s podrobením sa doškoľovaciemu kurzu a s plnením povinností podľa odseku 4 uhrádza ten, kto je povinný podrobiť sa takejto povinnosti.

Z vyššie citovaného ustanovenia je zrejmé, že náklady, ktoré súvisia s preskúmaním zdravotnej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla, ktorého sa sťažovateľ musí vzhľadom na arbitrárne rozhodnutie porušovateľa zúčastniť, musí uhradiť sťažovateľ.“.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že

„I. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy, čl. 19 ods. 1 Ústavy, čl. 20 ods. 1 Ústavy, čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy a čl. 2 ods. 2 Ústavy, rozhodnutím Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, Krajský dopravný inšpektorát v konaní pod č. KRPZ-KE-KDI2-P-164/2012 porušené bolo.

II. Rozhodnutie Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, Krajský dopravný inšpektorát zo dňa 06. 09. 2012, č. KRPZ-KE-KDI2-P-164/2012 o uložení povinnosti podrobiť sa preskúmania zdravotnej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla sa zrušuje a vracia sa Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru v Košiciach, Krajský dopravný inšpektorát na ďalšie konanie.

III. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1.600 €, ktoré mu je Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach, Krajský dopravný inšpektorát povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

IV. Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach, Krajský dopravný inšpektorát je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

V súvislosti s paralelným podaním žaloby o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia krajského dopravného inšpektorátu krajskému súdu a sťažnosti ústavnému súdu sťažovateľ uvádza, že tak urobil v záujme dodržania zákonom ustanovenej lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu vyplývajúcej z § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, *„z opatrnosti, že vyššie uvedená žaloba bude zamietnutá z dôvodu nepreskúmateľnosti rozhodnutia“*, keďže v zmysle poučenia vyplývajúceho z napadnutého rozhodnutia

krajského dopravného inšpektorátu je toto rozhodnutie vylúčené zo súdneho preskúmania v zmysle § 248 písm. a) OSP.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Podľa § 248 písm. a) OSP súdy nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania.

Podľa § 250d ods. 3 OSP súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom...

V okolnostiach danej veci sťažovateľ odôvodňuje paralelné podanie sťažnosti ústavnému súdu a žaloby o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia krajského dopravného inšpektorátu svojimi pochybnosťami o tom, že všeobecný súd (krajský súd, pozn.) „žalobu zamietne z dôvodu nepreskúmateľnosti“ (správne má byť „konanie vo veci žaloby v súlade s § 250d ods. 3 OSP súd zastaví, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania“, pozn.).

Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nepredstavuje právny prostriedok nápravy, ktorý možno využiť súčasne popri iných prostriedkoch nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii; sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných prostriedkov nápravy došlo podľa tvrdenia sťažovateľa k porušeniu jeho základných práv alebo slobôd (m. m. IV. ÚS 21/02). Uvedené platí aj vtedy, ak sa sťažovateľ pri podaní právneho prostriedku nápravy (v danom prípade žaloby o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia krajského dopravného inšpektorátu) riadi nesprávnym poučením príslušného orgánu o možnosti podať opravný prostriedok v prípadoch, keď právna úprava podanie opravného prostriedku vylučuje, resp. aj vtedy, ak samotný sťažovateľ (ktorý

právny prostriedok nápravy podal, ako to je v okolnostiach prípadu, pozn.) má obavy zo zastavenia konania vo veci podaného právneho prostriedku nápravy.

V okolnostiach posudzovanej veci sťažovateľ podaním žaloby o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia krajského dopravného inšpektorátu, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (krajský súd ako súd prvostupňový a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne aprobovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci krajského súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím krajského súdu o žalobe o preskúmanie zákonnosti, ktorá bola sťažovateľom podaná, ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010).

Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou pred rozhodnutím krajského súdu o podanej žalobe, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov. V prípade, že by ústavný súd čakal na rozhodnutie o žalobe o preskúmanie zákonnosti, mohlo by to navádzať potenciálnych sťažovateľov na obdobný postup, aký zvolil v okolnostiach daného prípadu sťažovateľ, t. j. na paralelné podávanie sťažností ústavnému súdu zároveň s podaním iných prostriedkov nápravy, čo vzhľadom na už uvedené nie je opodstatnené.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale ju pri predbežnom prerokovaní podľa zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú (predčasne podanú) podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2012